

معماری مدرن از ۱۹۰۰

ویلیام جی. آر. کرتیس

ترجمه‌ی مرتضی گودرزی

سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی

دانشگاه‌ها (سمت)

حجم عظیم اثر و دقت فوق‌العاده‌ی مؤلف آن که با نبوغ هنری وی درآمیخته، ترجمه‌ی این کتاب را به وظیفه‌ای دشوار و پرمسئولیت تبدیل کرده است. سیر تاریخی هنر معماری که همگام با رشد نوگرایی با جنبش‌های متعدد و نگرش‌ها و دیدگاه‌های گوناگون همراه شده است، در این دایره‌ی جهانی، قیاس‌ها، تناقضات سبک‌ها و دیدگاه‌های متنوعی را در پی خود دارد که در معبر تحلیل‌های هنرمندانه و استادانه‌ی مؤلف، آموزه‌های نوینی را ارائه می‌دهد.

مترجم کتاب با اشاره به اینکه اثر حاضر روندی تاریخی دارد و نوعی سبک‌شناسی تاریخی در هنر معماری در عصر نوگرایی عرضه می‌شود و با توجه به این نکته که زبان نیز حرکتی پویا در ایفاد اندیشه‌های بشری است تلاش کرده است در یافتن معادل‌های اصلی و اصطلاحات ویژه‌ی به کار رفته در متن، روحیه‌ی عصر، نظام معماری و سبک معمار را مورد توجه قرار دهد.

زمان (۱۹۳۲) تجربه‌ای با روش‌های نورپردازی جدید نداشته است.

با کشف نورپردازی هنری «کارش» از عکاسی با نور طبیعی و نورپردازی استودیویی فاصله گرفت و به دنیای متفاوتی گام نهاد. او فهمید یک کارگردان ورزیده چگونه نور را انتخاب می‌کند و از آن طریق اعمال نفوذ می‌کند. و در این راه تا آنجا پیش رفت که از تکنیک‌های نورپردازی در عکس‌هایش بیشتر استفاده می‌کرد تا از دوربینش به عنوان وسیله‌ی ارتباطی. او خودش را هنر آموزی معرفی می‌کند که استعدادش در تنظیم نورهای صحنه‌ی نمایش بیشتر از عکاسی است. از این زمان او به نور توجه نشان داد. «روشنایی تاریکی چیزی بیش از تقلید خورشید نیست، اما طراحی نورهای جدید تقلیدی است از هنر، هنر نمایش!»

چیزی که «کارش» در تناثر به دنبال آن بود و آن را پیدا کرد سرآغاز پیشرفت او و رقابت‌های جدی‌ترش در زمینه‌ی عکاسی شد. او بعد از مدتی عمدتاً به عکاسی پرتیره‌ی اشخاص مشهور مشغول شد و مجموعه‌هایی در این زمینه ارائه کرد.

شرکت کداک در معروف‌ترین روزنامه در تمجید «کارش» می‌نویسد: «در نمایش خودت، تو ستاره هستی.»

ویلیام جی. آر. کرتیس که مورخ، منتقد و نویسنده و در مؤسسه هنری کورتولد در لندن و در دانشگاه هاروارد تحصیل کرده، تاریخ معماری و نظریه‌های طراحی را در دانشگاه‌های اروپا، آمریکا، آسیا، استرالیا و مکزیک تدریس نموده است. معماری مدرن با آنچه از کتاب برمی‌آید حاصل نواندیشی و بازآفرینی هنرمندانه‌ی قرن‌های ۱۹ و ۲۰ می‌باشد. تبیین روند تاریخی در شکل‌گیری معماری مدرن با تحلیل وقایع هنری و معرفی نمونه‌های اصیل، از اهدافی است که مؤلف به دنبال آن است.

کتاب در سه بخش شامل ۲۸ فصل ارائه شده است. در بخش اول بنیادهای معماری مدرن، در بخش دوم تبلور معماری مدرن میان دو جنگ جهانی و در بخش سوم تحول و گسترش معماری مدرن پس از سال ۱۹۴۰ مورد بررسی قرار گرفته است.

کرتیس همان‌گونه که خود می‌گوید: هدف کتاب اثبات یک عقیده‌ی مستحکم تاریخی و متقاعد کردن خواننده در به‌گزینی یک سبک بر سبک دیگر نیست، اما دیدگاه خاصی ارائه می‌شود و خط مشی خاصی را دنبال می‌کند. در سراسر کتاب شیوه‌هایی که در آنها احتمالاً به اندیشه‌ها، قالب داده می‌شود و تأثیرات ضروری و اساسی میان ابتکار شخصی و قراردادهای رسمی‌ای که به دلیل سبک دوره و سنت ارائه شده بود، بررسی می‌شود. در این بررسی‌ها و مطالعات اعتبار و اصالت در محدوده‌ی یک اسلوب شخصی در نظر گرفته شده است و قالب، کارکرد، ساختار و مضمون هنری با التزام قطعی و ویژگی اجتناب‌ناپذیری با هم پیوند یافته است. کتاب تأکید بر آن دارد که بیرون از محدوده‌های تنگ خانه‌های سبک‌وار معماری عصرمان به رشته‌ی تحریر درآمده و مؤلف کوشیده است تا ویژگی ساختمان دلپسند را عرضه کند، خصوصیات ماندگارش را جست‌وجو کند و به حفظ دیدگاه تاریخی دیرینه بپردازد و نشان دهد که معماری مدرن در بخش‌های دورافتاده‌ی دنیایی که به سرعت در حال تحول است به چه معنایی است.

اثر حاضر که چاپ دوم این کتاب است، به غیر از فصل جست‌وجو به دنبال اصل، معماری دنیای معاصر (۱۹۸۷)، تغییر عمده‌ی دیگری نیافته. در این فصل وضعیت‌های بحرانی فرسوده‌ی نوگرایی و فرانوگرایی روی گردانده و سازه‌های چندی برگزیده شده‌اند که در جست‌وجوی اعتبار، اصالت، شایسته است که بنیادی تلقی شود. آموزه‌هایی که در اوایل قرن فراگرفته شد، اینک گسترش می‌یابد و به نحو مطلوبی متحول می‌شود تا با تقاضاهای بافت، منطقه و سنت انطباق یابد. بهترین کار اخیر کاری است که ارزش‌های امروز را متبلور سازد و در عین حال معماری را به ریشه‌های دیرینه‌اش بازگرداند.